

เอกสารประกอบการบรรยาย

เรื่อง

วินัยและการรักษาวินัย

ของข้าราชการ

วินัยและการรักษาวินัย

ที่มา

➡ จาก พระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๖ ว่าด้วยวินัยและการรักษา วินัย และหมวด ๗ ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย

✧ มาตรา ๘๐ ✧

↪ ข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการ
ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว ต้องรักษาวินัยโดย
กระทำการหรือไม่กระทำการตามที่บัญญัติไว้ใน
หมวดนี้โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

มาตรา ๘๑

ข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการ
ลูกจ้างประจำ ลูกจ้าง ต้องสนับสนุนการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น
ประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ

มาตรา ๘๒ ข้อปฏิบัติในการรักษาวินัย

- (๑) ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม
- (๒) ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ มติ ครม. นโยบายของรัฐ และระเบียบแบบแผนของทางราชการ
- (๓) ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าของทางราชการ ด้วยความอุตสาหะ เอาใจใส่ และรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ

มาตรา ๘๒ ข้อปฏิบัติในการรักษาวินัย

- (๔) ต้องปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบ ด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขึ้นหลักเสียง
- (๕) ต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้
- (๖) ต้องรักษาความลับของทางราชการ
- (๗) ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี ช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการ

มาตรา ๘๒ ข้อปฏิบัติในการรักษาวินัย

- (๘) ต้องต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม และให้ความสงเคราะห์แก่ประชาชนผู้ติดต่อราชการ
- (๙) ต้องวางตัวเป็นกลางทางการเมือง
- (๑๐) ต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย
- (๑๑) กระทำการอื่นใดตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๘๓ ข้อห้ามในการรักษาวินัย

๑. ต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา
๒. ต้องไม่ปฏิบัติราชการอันเป็นการกระทำการขัดผู้บังคับบัญชาเหนือตน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำหรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว
๓. ต้องไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น
๔. ต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ

มาตรา ๘๓ ข้อห้ามในการรักษาวินัย

๕. ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรม หรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน
๖. ต้องไม่เป็นการจัดการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท
๗. ต้องไม่กระทำการอย่างใดที่เป็นการกลั่นแกล้ง กดขี่ หรือขัดขวางกันในการปฏิบัติราชการ

มาตรา ๘๓ ข้อห้ามในการรักษาวินัย

๘. ต้องไม่กระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.
๙. ต้องไม่ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการ
๑๐. ไม่กระทำการอื่นใดตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๘๔

➡ ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง ผู้ใด
ไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติมาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒
หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ ผู้นั้นเป็นผู้กระทำ
ผิดวินัย

มาตรา ๘๕ ลักษณะการกระทำผิดวินัยร้ายแรง

๑. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต
๒. ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
๓. ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกิน ๑๕ วัน โดยมีเหตุอันสมควรหรือโดยพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

มาตรา ๘๕ ลักษณะการกระทำผิดวินัยร้ายแรง

๔. กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง
๕. ดุหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง หรือทำร้ายประชาชนผู้ติดต่อราชการอย่างร้ายแรง
๖. กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๘๕ ลักษณะการกระทำผิดวินัยร้ายแรง

๗. ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๒ หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

๘. ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๐ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ (๑๑) หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ (๑๐) ที่มีกฎ ก.พ. กำหนดให้เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๖

 กฎ ก.พ. ตามมาตรา ๘๐ วรรคสอง มาตรา ๘๒ (๑๑) มาตรา ๘๓ (๘) และ (๑๐) และมาตรา ๘๕ (๘) ให้ใช้สำหรับการกระทำที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่กฎ ก.พ. ดังกล่าวใช้บังคับ

มาตรา ๘๗

↪ ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่เสริมสร้างและ
พัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย และป้องกัน
มิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัย ทั้งนี้
ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๘๘

↳ ข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการ ลูกจ้าง
ผู้ใดกระทำความผิดวินัย จะต้องได้รับโทษทางวินัย
เว้นแต่มีเหตุอันควรงดโทษตามที่บัญญัติไว้ใน

หมวด ๗

มาตรา ๘๙

↪ การลงโทษข้าราชการพลเรือน พนักงาน
ราชการ ลูกจ้าง ให้ทำเป็นคำสั่ง ผู้สั่งลงโทษต้อง
สั่งลงโทษให้เหมาะสมกับความผิด และต้อง
เป็นไปด้วยความยุติธรรมและโดยปราศจากอคติ
โดยในคำสั่งลงโทษให้แสดงว่าผู้ถูกลงโทษ กระทำ
ผิดวินัยในกรณีใดและตามมาตราใด

หมวด ๗ การดำเนินการทางวินัย

มาตรา ๕๐

➡ เมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าผู้ใดกระทำผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่ต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ทราบโดยเร็ว และให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้โดยเร็วด้วยความยุติธรรมและโดยปราศจากอคติ

มาตรา ๕๐

➡ ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง หรือปฏิบัติหน้าที่โดยไม่สุจริตให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย

➡ อำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ตามหมวดนี้ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุจะมอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาระดับต่ำลงไปปฏิบัติแทนตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนดก็ได้

ที่มาของเรื่องร้องเรียน/กล่าวหา

๑. จากบุคคลร้องเรียน/กล่าวหา

๑.๑ บัตรสนเท่ห์

๑.๒ หนังสือร้องเรียน

๑.๓ สื่อสารมวลชน เช่น นสพ. /โทรทัศน์

ที่มาของเรื่องร้องเรียน/กล่าวหา

๒. จากหน่วยงานอื่น

๒.๑ สตง. /ปปช./ปปท./รัฐสภา/กพ.

๒.๒ สำนักนายกรัฐมนตรี/ผู้ตรวจการแผ่นดิน

๒.๓ ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน

๒.๔ ผู้รับเรื่องร้องเรียน/โทรศัพท์สายตรง

การดำเนินการทางวินัย

➡ การดำเนินการทางวินัย หมายถึง กระบวนการ
ทั้งหลายที่กระทำเป็นวิธีการตามกฎหมายมาตรฐานทั่วไป
หรือตามหลักเกณฑ์ เมื่อข้าราชการถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด
วินัย ได้แก่

การสืบสวน การสอบสวน การตั้งเรื่องกล่าวหา
การให้ พักราชการ และการให้ออกจากราชการไว้ก่อน
การพิจารณาความผิด การกำหนดโทษ และการลงโทษ

การดำเนินการทางวินัย

↳ **การสืบสวนทางวินัย** คือ การแสวงหาข้อเท็จจริง และพยานหลักฐาน เพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งกรณี ที่จะดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการ แยกเป็น ๒ กรณี ได้แก่

๑. การสืบสวนก่อนดำเนินการทางวินัย
๒. การสืบสวนซึ่งเป็นการดำเนินการทางวินัย

การดำเนินการทางวินัย

➡ **การสอบสวนทางวินัย** หมายถึง การรวบรวมพยานหลักฐาน หรือการดำเนินการใดๆ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงและพฤติกรรมต่างๆ ในเรื่องที่ถูกกล่าวหา หรือพิสูจน์เกี่ยวกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาให้ได้ ความจริงและยุติธรรม เพื่อที่จะพิจารณาว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำผิดวินัยตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ ถ้ากระทำผิดจริงก็จะได้ลงโทษผู้กระทำผิดผิดนั้น แต่หากมิได้กระทำผิดก็สั่งยุติเรื่อง การสอบสวนแบ่งเป็น ๒ ประเภท

การสอบสวนทางวินัย

↳ การสอบสวนที่ไม่เป็นกระบวนการตามกฎหมาย ได้แก่ การสอบสวนในความผิดวินัยไม่ร้ายแรง

↳ การสอบสวนที่เป็นกระบวนการตามกฎหมาย ได้แก่ การสอบสวนในความผิดวินัยร้ายแรง

* โทษทางวินัย *

★ โทษทางวินัยมี ๕ สถาน ดังนี้

➤ ภาคทัณฑ์

➤ ตัดเงินเดือน

➤ ลดเงินเดือน

➤ ปลดออก

➤ ไล่ออก

การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย

➡ อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) ภายใน**สามสิบวัน** นับแต่วันรับทราบคำสั่ง

➡ เมื่อ ก.พ.ค. พิจารณาแล้วผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับ คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของ ก.พ.ค. ให้ฟ้องคดีต่อศาลปกครอง สูงสุดภายใน **เก้าสิบวัน** นับแต่วันที่ทราบหรือถือว่าทราบ คำวินิจฉัยของ ก.พ.ค.

..จบ..

